TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. rugsėjo 3 d.*

Turinys

I — Teisinis pagrindas . . . . . I - 7466

II — Faktinės bylos aplinkybės ir ginčijamas sprendimas . . . . . I - 7470

III — Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7472

IV — Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme . . . . . I - 7472

V — Dėl apeliacinio skundo . . . . . I - 7473

A — Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės į gynybą ir pareigos motyvuoti išskirsčius administracinę procedūrą pažeidimu . . . . . I - 7474

1. Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7474

2. Šalių argumentai . . . . . I - 7474

3. Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7475

B — Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su draudimu atsisakyti vykdyti teisingumą . . . . . I - 7478

1. Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7478

2. Šalių argumentai . . . . . I - 7478

3. Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7479

C — Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad vertindama pažeidimo sunkumą Komisija pažeidė pareigą motyvuoti . . . . . I - 7480

1. Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad Komisija pažeidė pareigą motyvuoti, nustatydama atitinkamos rinkos dydį . . . . . I - 7481

* Proceso kalba: vokiečių.

a) Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7481

b) Šalių argumentai . . . . . I - 7482

c) Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7483

2. Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad Komisija pažeidė pareigą motyvuoti nustatydama konkretų pažeidimo poveikį rinkai I - 7486

a) Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7486

b) Šalių argumentai . . . . . I - 7488

c) Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7488

i) Dėl Komisijos prašymo pakeisti motyvus . . . . . I - 7488

ii) Dėl apeliančių argumentų . . . . . I - 7491

D — Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su gairių pažeidimu ir klaidingu pažeidimo sunkumo įvertinimu . . . . . I - 7493

1. Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su tuo, kad nebuvo atsižvelgta į klaidingai nustatytą konkretaus pažeidimo poveikį rinkai . . . . . I - 7493

a) Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7493

b) Šalių argumentai . . . . . I - 7494

c) Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7494

2. Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su neatsižvelgimu į tą lengvinančią aplinkybę, kad apeliantės savo noru nutraukė pažeidimą . . . . . I - 7496

a) Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7496

b) Šalių argumentai . . . . . I - 7496

c) Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7497

E — Dėl penktojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su proporcingumo principo pažeidimu nustatant baudos dydį . . . . . I - 7498

1. Skundžiamas sprendimas . . . . . I - 7498

2. Šalių argumentai . . . . . I - 7498

3. Teisingumo Teismo vertinimas . . . . . I - 7499

VI — Dėl bylinėjimosi išlaidų . . . . . I - 7499

Byloje C-534/07 P

dėl 2007 m. lapkričio 26 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

William Prym GmbH & Co. KG,

Prym Consumer GmbH & Co. KG,

įsteigtos Štolberge (Vokietija), atstovaujamos advokatų H.-J. Niemeyer, C. Herrmann ir M. Röhrig,

apeliantės,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai F. Castillo de la Torre ir K. Mojzesowicz, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann (pranešėjas), teisėjai M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet ir J.-J. Kasel,

generalinis advokatas P. Mengozzi,
posėdžio sekretorė R. Şereş, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. kovo 5 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2009 m. balandžio 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *William Prym GmbH & Co. KG ir Prym Consumer GmbH & Co. KG* prašo panaikinti 2007 m. rugsėjo 12 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* (T-30/05, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo jis iš dalies panaikino 2004 m. spalio 26 d. Komisijos sprendimą C (2004) 4221, galutinis dėl procedūros pagal EB sutarties 81 straipsnį (byla COMP/F-1/38.338 – PO/Adatos) (toliau – ginčijamas sprendimas).

I — Teisinis pagrindas

2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 23 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyta:

„2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

a) pažeidžia Sutarties 81 ar 82 (straipsnių) nuostatas, <…>

<…>

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

<…>

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

3 Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnyje numatyta:

„Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą.“

4 Baudų nustatymo remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalimi metodo gairių [Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairės] (OL, C 9, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 171, toliau – gairės) 1 straipsnio A skirsnyje nustatyta:

„Vertinant pažeidimo sunkumą reikia atsižvelgti į jo pobūdį, įtaką rinkai, jeigu ji gali būti įvertinta, ir atitinkamos geografinės rinkos dydį.

Pažeidimai skirstomi į tris kategorijas: lengvi pažeidimai, sunkūs pažeidimai ir labai sunkūs pažeidimai.

— Lengvi pažeidimai:

Dažniausia tai yra vertikalūs prekybos apribojimai, turintys ribotos įtakos rinkai ir veikiantys reikšmingą, tačiau palyginti nedidelę Bendrijos rinkos dalį

Galimos baudos: Nuo 1 000 iki 1 mln. (euro).

— Sunkūs pažeidimai:

Dažniausia tai yra horizontalūs arba vertikalūs pirmiau minėto tipo apribojimai, tačiau jie įgyvendinami griežčiau, turi didesnę įtaką rinkai ir veikia didesnes bendrosios rinkos sritis. <…>

Galimos baudos: Nuo 1 mln. iki 20 mln. (euro).

— Labai sunkūs pažeidimai:

Šiems pažeidimams iš esmės priskiriami horizontalūs apribojimai, pavyzdžiui, kainų karteliai, rinkos pasidalijimo kvotos ir tinkamam vidaus rinkos funkcionavimui pavojų keliantys veiksmai, pavyzdžiui, nacionalinių rinkų atskyrimas bei aiškus įmonių, turinčių kvazimonopolinę padėtį, piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi <…>

Galimos baudos: daugiau kaip 20 mln. (euro).

<…>

Taip pat būtina atsižvelgti į faktinę ekonominę pažeidėjų galimybę padaryti pastebimos žalos kitiems ūkio subjektams ir visų pirma vartotojams bei nustatyti tokio dydžio baudą, kuri turėtų pakankamą atgrasantį poveikį.

<...>“

II — Faktinės bylos aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

5 Skundžiamame sprendime nurodytas faktines aplinkybes galima trumpai išdėstyti taip.

6 Apeliantės yra Vokietijos įmonės, prisistatančios kaip vienos pirmaujančių metalinių ir plastmasinių galanterijos, taip pat siuvimo prekių, prekių ženklų Europoje atstovės.

7 2001 m. lapkričio 7 d. ir 8 d. Komisija, remdamasi 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL, 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 14 straipsnio 3 dalimi, atliko patikrinimus kelių Bendrijos galanterijos prekių gamintojų ir platintojų, tarp jų – apeliančių ir dviejų Jungtinės Karalystės įmonių bei jų dukterinėse įmonėse, būtent *Coats Holdings Ltd* ir *J & P Coats Ltd* (toliau – *Coats*) ir *Entaco Group Ltd* ir *Entaco Ltd* (toliau – *Entaco*), patalpose.

8 2004 m. kovo 15 d. Komisija nusiuntė apeliantėms, *Entaco* ir *Coats* pranešimus apie kaltinimus.

9 2004 m. spalio 26 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.

10 Šio sprendimo 1 straipsnyje Komisija konstatavo, kad apeliantės, *Coats* ir *Entaco* derino savo veiksmus ir nuo 1994 m. rugsėjo 10 d. iki 1999 m. gruodžio 31 d. sudarė kelis formaliai dvišalius, tačiau praktikoje trišalius susitarimus atitinkančius rašytinius susitarimus, pagal kuriuos šios įmonės pasidalijo produktų rinkas, suskaidžiusios Europos metalinės ir plastmasinės galanterijos prekių rinką, ir geografines rinkas, suskaidžiusios adatų rinką, arba prisidėjo prie tokio padalijimo.

11 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje Komisija skyrė apeliantėms 30 mln. eurų baudą.

12 Ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad apskaičiavo baudą atsižvelgusi į pažeidimo sunkumą ir trukmę. Vertindama pažeidimo sunkumą Komisija atsižvelgė į pažeidimo pobūdį, jo konkretų poveikį rinkai ir atitinkamos geografinės rinkos dydį. Remdamasi šiais veiksniais ji nusprendė, kad aptariamame kartėlyje dalyvavusios įmonės padarė „labai sunkų“ pažeidimą, todėl skyrė apeliantėms 20 mln. eurų pradinę baudą.

13 Dėl pažeidimo trukmės Komisija konstatavo, kad jis tęsėsi penkerius metus ir tris mėnesius. Dėl šios priežasties ji padidino pradinę baudą 50 % ir skyrė apeliantėms 30 mln. eurų pagrindinę baudą.

14 Be to, Komisija atsisakė taikyti apeliantėms lengvinančias aplinkybes, be kita ko, pabrėždama, kad neteisėtas susitarimas buvo pirma laiko nutrauktas nė dėl jos įsikišimo ir kad ji jau atsižvelgė į tokį pirmalaikį nutraukimą, nustatydama pažeidimo trukmę.

III — Skundžiamas sprendimas

15 2005 m. sausio 28 d. apeliantės Pirmosios instancijos teisme pareiškė ieškinį, kuriuo visų pirma prašė panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis su jomis susijęs, o nepatenkinus pirmojo reikalavimo, – panaikinti arba sumažinti joms skirtą baudą.

16 Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas iš dalies patenkino ieškinį, kiek juo buvo prašoma sumažinti baudą, nusprendęs, kad apeliantėms nepagrįstai nebuvo taikomos Komisijos komunikato dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių atvejais (OL C 207, 1996, p. 4) nuostatos. Įgyvendindamas turimą neribotą jurisdikciją pagal EB 229 straipsnį, Pirmosios instancijos teismas sumažino apeliantėms skirtą baudą iki 27 mln. eurų. Jis atmetė likusią ieškinio dalį.

IV — Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

17 Apeliantės Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek jis joms nenaudingas,

— panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis su jomis susijęs,

— nepatenkinus šių reikalavimų, panaikinti ar sumažinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje apeliantėms skirtą baudą,

— nepatenkinus nurodytų reikalavimų, grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui priimti sprendimą jų byloje, ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi visose instancijose išlaidas.

18 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą

— priteisti iš apeliančių bylinėjimosi šioje instancijoje išlaidas.

V — Dėl apeliacinio skundo

19 Pagrįsdamos apeliacinį skundą apeliantės pateikia penkis pagrindus, kurie bus nagrinėjami paeiliui.

A — *Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės į gynybą ir pareigos motyvuoti išskirsčius administracinę procedūrą pažeidimu*

1. Skundžiamas sprendimas

20 Atsakydamas į apeliančių argumentus, kad išskiriant iš pradžių vieną bylą „Metalinės galanterijos prekės“ į atskiras bylas „Metalinės galanterijos prekės: Adatos“ (toliau – byla „Adatos“) ir „Metalinės galanterijos prekės: Užtrauktukai“ (toliau – byla „Užtrauktukai“) pažeidžiama teisė į gynybą, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 61 punkte nusprendė:

„<…> konstatuotina, kad 2004 m. kovo 15 d. ieškovėms pateiktas pranešimas apie kaltinimus vienareikšmiai vadinamas „Pranešimas apie kaltinimus byloje PO/Galanterijos prekės: Adatos“. Taigi bent jau tą dieną ieškovės žinojo, kad Komisija pradėjo atskirą procedūrą, susijusią su adatų rinka. Tad jos galėjo pateikti prieštaravimus dėl procedūrų suskaidymo, atsakydamos į pranešimą apie kaltinimus.“

2. Šalių argumentai

21 Apeliantės nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą, skundžiamo sprendimo 61 punkte nusprendęs, jog jos bent jau nuo pranešimo apie kaltinimus pateikimo momento žinojo, kad Komisija pradėjo dvi atskiras procedūras, ir todėl galėjo prieštarauti dėl tokio administracinės procedūros suskaidymo. Jų nuomone, šis pranešimas apie kaltinimus tik parodo, kad Komisija laiko jų veiksmus adatų sektoriuje atskiru pažeidimu, palyginti su veiksmais užtrauktukų sektoriuje. Tačiau tik

pakankamai aiškiai nurodžius aplinkybes, dėl kurių Komisija išskyrė bylą, jos būtų galėjusios įvertinti šios priemonės teisėtumą ir atitinkamai veiksmingai ginti savo interesus.

22 Apeliantės priduria, kad nenurodžiusi bylos suskaidymo priežasčių Komisija pažeidė pareigą motyvuoti.

23 Komisija teigia, kad apeliantės Pirmosios instancijos teisme tik nurodė, jog joms nebuvo suteikta galimybė pastebėti, kad baudos, kurios galėjo būti skirtos abiejose bylose, dėl tarp jų esančio ryšio negalėjo viršyti Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos ribos, tai yra 10 % bendros Europos Sąjungoje pasiektos apyvartos.

24 Todėl, Komisijos, ginčijančios motyvavimo stoką, nuomone, pirmasis apeliacinio skundo pagrindas laikytinas nauju ir dėl to jį reikia atmesti kaip nepriimtiną ir subsidiariai – kaip nepagrįstą tiek, kiek juo skundžiamas pareigos motyvuoti pažeidimas.

3. Teisingumo Teismo vertinimas

25 Nenagrinėjant pirmojo pagrindo priimtinumo darytina išvada, kad jį reikia atmesti.

26 Teisinga, kad teisės į gynybą paisymas vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Bendrijos teisės principas, kurio laikymąsi

užtikrina Teisingumo Teismas (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 167–171 punktus; 2005 m. liepos 14 d. Sprendimo *ThyssenKrupp prieš Komisiją*, C-65/02 P ir C-73/02 P, Rink. p. I-6773, 92 punktą bei 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied prieš Komisiją*, C-105/04 P, Rink. p. I-8725, 35 punktą).

27 Tačiau, kalbant apie EB 81 straipsnio taikymo procedūrą, reikia išskirti dvi administracinės procedūros stadijas, tai yra tyrimo stadiją prieš pateikiant pranešimą apie kaltinimus ir likusią administracinės procedūros dalį. Kiekvienas iš šių nuoseklių stadijų turi savą vidinę logiką, pirmoji turi leisti Komisijai suformuoti poziciją dėl procedūros krypties, o antroji – priimti galutinį sprendimą dėl inkriminuojamo pažeidimo (žr. minėtų sprendimų *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 181–183 punktus ir *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied prieš Komisiją* 38 punktą).

28 Bendrijos reglamentuose numatytame pranešime apie kaltinimus pateikiami vertinimai skirti apibrėžti administracinės procedūros dalyką įmonėms, kurių atžvilgiu ši procedūra pradėta (žr., be kita ko, 1987 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *British American Tobacco ir Reynolds Industrines prieš Komisiją*, 142/84 ir 156/84, Rink. p. 4487, 70 punktą). Šiuo tikslu pranešime apie kaltinimus turi būti aiškiai nurodytos visos pagrindinės aplinkybės, kuriomis Komisija remiasi šioje procedūros stadijoje. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką šią informaciją galima pateikti glaustai, nes pranešimas yra parengiamasis dokumentas, kuriame pateikti tik preliminarūs faktinių ir teisinių aplinkybių vertinimai (žr., be kita ko, 1983 m. birželio 7 d. Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją*, 100/80–103/80, Rink. p. 1825, 14 punktą bei 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 67 punktą).

29 Šiuo atveju skundžiamo sprendimo 61 punkte Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad apeliantėms pateiktas pranešimas apie kaltinimus pavadintas „Pranešimas apie kaltinimus byloje PO/Galanterijos prekės: Adatos“. Apeliaciniame

skunde pačios apeliantės sutinka, jog iš šio pranešimo matyti, kad Komisija laiko jų veiksmus adatų sektoriuje atskiru pažeidimu, palyginti su jų veiksmais užtrauktukų sektoriuje.

30 Taigi apeliantės šioje byloje neginčija, jog pranešimas apie kaltinimus suformuluotas pakankamai aiškiai tam, kad jos galėtų veiksmingai susipažinti su Komisijos kaltinimais ir linkme, kuria ši siekia pakreipti minėtą procedūrą.

31 Vienintelis argumentas, kuriuo jos patvirtina savo teiginį, kad šioje stadijoje negalėjo veiksmingai gintis, jų nuomone, grindžiamas Komisijos atsisakymu nurodyti pranešime apie kaltinimus bylos suskaidymo motyvus.

32 Šiems argumentams negalima pritarti.

33 Jie reikštų, kad iš Komisijos būtų reikalaujama ne tik aprašyti pagrindines faktines ir teisines aplinkybes, dėl kurių, kaip ji mano šioje administracinės procedūros stadijoje, buvo pažeista Bendrijos konkurencijos teisė, bet nors glaustai, nurodyti priežastis, dėl kurių ji toje pačioje byloje neketina remtis tam tikrais įrodymais, kuriuos anksčiau išnagrinėjo arba buvo numačiusi nagrinėti. Dėl to Komisijai tenkanti pareiga motyvuoti išsiunčiant pranešimą apie kaltinimus būtų išplėsta įtraukiant aplinkybes, kurios pagal savo pobūdį nėra esminės bylos, kurią ji nori kelti, eigai. Tokia pareiga motyvuoti viršytų reikalavimus, apibrėžtus šio sprendimo 28 punkte primintoje teismo praktikoje.

34 Iš to matyti, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas kaip bet kuriuo atveju nepagrįstas.

B — *Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su draudimu atsisakyti vykdyti teisingumą*

1. Skundžiamas sprendimas

35 Skundžiamo sprendimo 64 punkte Pirmosios instancijos teismas priminė, kad Komisija turi teisę dėl objektyvių priežasčių ir suskaidyti, ir sujungti bylas. Atsakydamas į apeliančių teiginius, kad šiuo atveju tokių priežasčių nėra, Pirmosios instancijos teismas to paties sprendimo 65 punkte pastebėjo, jog situacija nėra visiškai panaši į tą, kuriai esant jis pripažino tokio suskaidymo galimybę egzistuojant atskiriems pažeidimams. Vis dėlto kalbėdamas apie apeliančių teiginius, kad joms inkriminuojami veiksmai iš tikrųjų yra vienas pažeidimas, Pirmosios instancijos teismas minėto sprendimo 66 punkte pažymėjo, kad juos galima patikrinti tik priėmus sprendimą byloje „Užtrauktukai“.

2. Šalių argumentai

36 Apeliantės kaltina Pirmosios instancijos teismą padarius teisės klaidą, kai šis atsisakė patikrinti bylos suskaidymo teisėtumą, nors, pirma, jis pripažino, kad Komisija gali skaidyti bylas tik tuo atveju, jei yra du atskiri pažeidimai, ir, antra, turėjo netiesioginių įrodymų 2004 m. rugsėjo 16 d. pranešimo apie kaltinimus byloje „Adatos“ ir 2006 m. kovo 8 d. pranešimo apie kaltinimus byloje „Užtrauktukai“ forma, kurie leido preziumuoti, kad Komisija neteisėtai suskirstė vieną pažeidimą. Skundžiamo sprendimo 66 punkte Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai padarė išvadą, kad atsižvelgiant į tai, jog Pirmosios instancijos teismui pradėjus nagrinėti bylą „Adatos“ dar nebuvo

priimtas Komisijos sprendimas byloje „Užtrauktukai“, visos prielaidos dėl bylos „Užtrauktukai“ baigties yra spekuliatyvios.

37 Komisija siūlo atmesti šį pagrindą. Jos nuomone, Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad apeliančių teiginių negalima nagrinėti, kol nėra sprendimo byloje „Užtrauktukai“.

3. Teisingumo Teismo vertinimas

38 Skundžiamo sprendimo 64–66 punktuose Pirmosios instancijos teismas pastebėjo, kad, remiantis jo paties praktika, galima suskaidyti bylą dėl Bendrijos konkurencijos taisyklių pažeidimo ir priimti kelis skirtingas baudas skiriančius sprendimus su sąlyga, kad kalbama apie atskirus pažeidimus.

39 Apeliantės neginčija šios analizės, tačiau kaltina Pirmosios instancijos teismą nepatikrinus, ar šiuo atveju ginčijamame sprendime byloje „Adatos“ inkriminuojami veiksmai ir 2006 m. kovo 8 d. pranešime apie kaltinimus byloje „Užtrauktukai“ nurodyti veiksmai sudaro du atskirus pažeidimus.

40 Kaip minėta šio sprendimo 28 punkte, pranešimas apie kaltinimus yra tik parengiamasis dokumentas, kuriame pateikti preliminarūs faktinių ir teisinių aplinkybių vertinimai. Vėlesnis sprendimas nebūtinai turi pakartoti pranešimą apie kaltinimus, nes Komisija privalo atsižvelgti į administracinės procedūros elementus arba tam, kad atsisakytų blogai pagrįstų kaltinimų, arba tam, kad performuluotų ir teisiniu bei faktiniu požiūriais papildytų argumentus, kuriais ji grindžia savo nurodytus kaltinimus (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 14 punktą ir *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 67 punktą).

41 Šiomis sąlygomis Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 66 punkte nusprendęs, kad kol nėra sprendimo byloje „Užtrauktukai“, visos prielaidos dėl atskirų pažeidimų buvimo arba nebuvimo yra spekuliatyvios.

42 Apeliantės negali daryti išvados apie atsisakymą vykdyti teisingumą, nes, kaip matyti iš Pirmosios instancijos teismo samprotavimų, savo argumentus dėl vieno pažeidimo jos turės galimybę pateikti po to, kai bus priimtas sprendimas byloje „Užtrauktukai“, imdamosi priemonių dėl šio sprendimo teisėtumo kontrolės. Be to, kaip apeliantės pažymėjo per posėdį, jos pareiškė ieškinį pagal EB 230 straipsnį Pirmosios instancijos teisme, kuriuo prašo panaikinti Komisijos sprendimą byloje „Užtrauktukai“.

43 Todėl antrąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

C — *Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad vertindama pažeidimo sunkumą Komisija pažeidė pareigą motyvuoti*

44 Šis pagrindas susideda iš dviejų dalių, susijusių su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad Komisija pažeidė pareigą motyvuoti nustatydama, pirma, atitinkamos rinkos dydį ir, antra, konkretų pažeidimo poveikį rinkai.

1. Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad Komisija pažeidė pareigą motyvuoti, nustatydama atitinkamos rinkos dydį

a) Skundžiamas sprendimas

45 Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 87 punkte pažymėjo, kad turint omenyje antikonkurencinį susitarimų tikslą Komisija šioje byloje neprivalėjo nustatyti rinkos ribų, siekdama taikyti EB 81 straipsnio 1 dalį. Tačiau minėto sprendimo 88 punkte jis patikslino, kad, atsižvelgiant į tai, jog ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje skiriama bauda pagal Reglamentą Nr. 1/2003, faktiniai konstatavimai dėl atitinkamos rinkos yra reikšmingi, net jei jų trūkumas neleidžia visiškai panaikinti minėto sprendimo.

46 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 89 punkte nusprendė:

„<…> remiantis gairėmis, vertinant pažeidimo sunkumą „reikia atsižvelgti“ ne tik į pažeidimo pobūdį, bet ir į „jo įtaką rinkai, jeigu ji gali būti įvertinta“ (1 punkto A skirsnio pirma pastraipa). Tačiau siekiant įvertinti konkretų pažeidimo poveikį rinkai būtina nustatyti šios rinkos ribas. Gairėse taip pat numatyta, kad nustatant pažeidimo sunkumą „būtina atsižvelgti į faktinę ekonominę pažeidėjų galimybę padaryti pastebimos žalos kitiems ūkio subjektams“ (1 punkto A skirsnio ketvirta pastraipa), o tai reiškia būtinybę nustatyti rinkų dydį ir atitinkamų įmonių užimamas rinkos dalis“.

47 Skundžiamo sprendimo 95 punkte nusprendęs, jog atitinkamų prekių rinkų ribų nustatymas pakankamai motyvuotas, Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo ginčijamame sprendime esančias Komisijos išvadas dėl rinkos dydžio.

48 Skundžiamo sprendimo 98 punkte Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisijos vertinimai dėl trijų prekių rinkų yra neišsamūs ir neleidžia nustatyti trijų atitinkamų rinkų dydžio. Iš to jis minėto sprendimo 99 punkte daro išvadą, kad ginčijamas sprendimas „nepakankamai motyvuotas ir todėl gali būti iš dalies panaikintas, nebent Komisijos išvados dėl faktinės atitinkamų įmonių ekonominės galimybės padaryti pastebimą žalą yra pagrįstos kitais (ginčijamo) sprendimo motyvais“.

49 Skundžiamo sprendimo 100 ir 101 punktuose Pirmosios instancijos teismas pastebėjo, kad ieškovės niekada neginčijo ginčijamame sprendime išdėstytų Komisijos išvadų, leidžiančių patvirtinti tokią galimybę, būtent, be kita ko, jų turimos lyderio pozicijos Europos adatų gamybos rinkoje, tai yra rinkoje, kurioje konkurencija labai ribota.

b) Šalių argumentai

50 Apeliančių nuomone, nepanaikinęs ginčijamo sprendimo, nors ir konstatavęs, jog nustatant atitinkamos rinkos dydį buvo pažeista pareiga motyvuoti, Pirmosios instancijos teismas pažeidė EB 253 straipsnį. Be to, jis nepripažino, kad šis trūkumas turi įtakos pažeidimo sunkumui nustatyti, nes jį nustatant reikia kartu vadovautis keliais kriterijais, ir kad pati Komisija nurodė, jog minėtame sprendime atsižvelgė į atitinkamos rinkos dydį ir pažeidėjų ekonominę galimybę padaryti pastebimą žalą.

51 Pirmosios instancijos teismas taip pat padarė teisės klaidą nusprendęs, kad Komisija pakankamai apibūdino konkretų pažeidimo poveikį rinkai, pasirėmusi apeliančių užimama lyderio pozicija. Anot jų, taip Pirmosios instancijos teismas neteisingai atsižvelgė į skirtumą tarp įmonės faktinės galimybės padaryti pastebimą žalą nustatymo ir konkretaus poveikio rinkai nustatymo.

52 Todėl apeliantės mano, kad skundžiamo sprendimo 89 punkte ir jo 99, 100 punktuose pateikti motyvai yra prieštaringi.

53 Komisija atsako, kad teisingai aiškinant skundžiamą sprendimą matyti, jog Pirmosios instancijos teismas patvirtino pareigą nustatyti atitinkamos rinkos dydį tik tiek, kiek tai susiję su įmonės galimybe padaryti pastebimą žalą. Tačiau jei, kaip yra šioje byloje, šią galimybę galima konstatuoti kitomis priemonėmis, Komisija atleidžiama nuo pareigos nustatyti rinkos dydį. Be to, iš Pirmosios instancijos teismo praktikos matyti, kad gairėse aprašytas baudų apskaičiavimo būdas nereikalauja atsižvelgti į atitinkamos rinkos dydį nustatant pradinę baudą.

c) Teisingumo Teismo vertinimas

54 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimo sunkumas vertinamas remiantis daugeliu veiksnių, pavyzdžiui, specifinėmis bylos aplinkybėmis, jos kontekstu ir baudų atgrasomuoju poveikiu, tačiau privalomo ar baigtinio kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti bet kuriuo atveju, sąrašo nėra (žr. minėto sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 465 punktą ir 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 241 punktą) bei 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, C-407/04 P, Rink. p. I-829, 129 punktą).

55 Todėl, priešingai nei tvirtina apeliantės, atitinkamos rinkos dydis iš principo nėra privalomas veiksnys, o tik vienas iš veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą ir nustatant baudos dydį (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 132 punktą).

56 Skundžiamo sprendimo 89 punkte Pirmosios instancijos teismas vis dėlto pažymėjo, kad remiantis gairių 1 punkto A skirsnio ketvirta pastraipa, vertinant pažeidimo sunkumą, svarbu atsižvelgti į įmonių faktinę ekonominę galimybę padaryti pastebimą žalą kitiems ūkio subjektams. Jis taip pat nurodė, kad šis atsižvelgimas reiškia būtinybę nustatyti rinkų dydį.

57 Apeliantės neginčija Pirmosios instancijos teismo analizės, tačiau nurodo, jog skundžiamo sprendimo 101 punkte jis pats sau prieštarauja pripažindamas, kad nuoroda į jų turimą lyderio poziciją atitinkamoje rinkoje gali pakankamai apibrėžti konkretų pažeidimo poveikį šiai rinkai.

58 Šiuo klausimu darytina išvada, kad apeliantės klaidingai supranta skundžiamo sprendimo 101 punktą. Iš tikrųjų iš šio punkto išplaukia, kad nuoroda į apeliančių užimamą rinkos lyderio poziciją laikytina svarbiu kriterijumi vertinant jų faktinę ekonominę galimybę padaryti pastebimą žalą kitiems ūkio subjektams, o ne, kaip teigia apeliantės, vertinant konkretų pažeidimo poveikį rinkai.

59 Vis dėlto Pirmosios instancijos teismas iš tikrųjų pats sau prieštarauja, pirma, skundžiamo sprendimo 89 punkte teigdamas, kad vertinant įmonės faktinę ekonominę galimybę padaryti pastebimą žalą reikia nustatyti rinkos dydį, o minėto sprendimo 99–101 punktuose darydamas išvadą, kad šiuo atžvilgiu nustatytą motyvavimo stoką galima kompensuoti kitais argumentais, pavyzdžiui, kaip šioje byloje, minėtoje rinkoje apeliančių turima lyderio pozicija.

60 Tačiau šis prieštaravimas neleidžia daryti išvados, kaip to prašo apeliantės, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad nustatydama atitinkamos rinkos dydį Komisija nesilaikė pareigos motyvuoti.

61 Iš tikrųjų, priešingai nei teigia Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 89 punkte, pagal gairių 1 punkto A skirsnio ketvirtą pastraipą atsižvelgiant į pažeidėjų faktinę galimybę padaryti pastebimą žalą kitiems ūkio subjektams nebūtinai reikia nustatyti rinkos dydį.

62 Teisinga, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog nustatant baudos dydį turimos rinkos dalys yra reikšmingos tam, kad būtų nustatyta įtaka, kurią ji gali daryti rinkoje (1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 139 punktas).

63 Tačiau dėl generalinio advokato išvados 98–101 punktuose nurodytų priežasčių iš ankstesniame punkte minėtos teismo praktikos neišplaukia, kad siekiant įvertinti įmonės įtaką rinkoje arba, kaip numatyta gairėse, jos faktinę galimybę padaryti pastebimą žalą kitiems ūkio subjektams, reikia įvertinti šią galimybę, įpareigojant Komisiją iš anksto apibrėžti rinką bei įvertinti jos dydį, atsižvelgiant į šios įmonės apyvartos rodiklius.

64 Be to, pažeidimo, kaip antai nagrinėjamo šioje byloje, kurio esmė yra rinkų padalijimas, atveju tokio apeliančių ginamo formalaus minėto sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją* aiškinimo pasekmė būtų ta, kad, apskaičiuojant baudos dydį, Komisijai būtų nustatyta prievolė, kurios, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, taikant EB 81 straipsnį ji neturi, jei nagrinėjamas pažeidimas turi antikonkurencinį tikslą (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 261 punktą ir *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied prieš Komisiją* 125 punktą).

65 Taigi Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 99–101 punktuose teisingai pripažino, kad apeliančių faktinė ekonominė galimybė padaryti pastebimą

žalą kitiems ūkio subjektams gali būti nustatyta atsižvelgiant į tokius kriterijus, kaip antai atitinkamoje rinkoje užimama lyderio pozicija.

66 Todėl, nepaisant teisingai apeliančių nurodyto prieštaravimo Pirmosios instancijos teismo argumentuose, trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta kaip netinkama.

2. Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su tuo, jog Pirmosios instancijos teismas nepakankamai atsižvelgė į tai, kad Komisija pažeidė pareigą motyvuoti nustatydama konkretų pažeidimo poveikį rinkai

a) Skundžiamas sprendimas

67 Skundžiamo sprendimo 109–112 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė:

„109 <…> į konkretų pažeidimo poveikį rinkai reikia atsižvelgti, tik „jeigu jis gali būti įvertintas“. Tačiau vykstant procedūrai Komisija nė karto netvirtino, kad šis poveikis negali būti įvertintas šioje byloje, o tik priminė, gindamasi šiuo klausimu, kad prekių rinkų ir geografinės rinkos pasidalijimas, dėl kurio sutarta ieškovių ir *Entaco* sudarytuose susitarimuose, buvo įgyvendintas ir todėl „neišvengiamai darė tikrąjį poveikį konkurencijos sąlygoms Bendrijos rinkose“.

110 Vis dėlto ši išvada nėra įtikinama. <…>

111 Iš tikrųjų (ginčijamo) sprendimo 318–320 punktuose Komisija <…> rėmėsi <…> tik priežastiniu ryšiu tarp kartelio sukūrimo ir jo konkretaus poveikio rinkai, tačiau to nepakanka apskaičiuojant baudą.

112 Todėl Komisija nepakankamai laikėsi jai šiuo atžvilgiu tenkančios pareigos motyvuoti. Iš to išplaukiančios teisinės pasekmės bus išnagrinėtos šio sprendimo 190 ir paskesniuose punktuose.“

68 Dėl teisinių pasekmių, kurių galėtų turėti skundžiamo sprendimo 112 punkte pažymėtas pareigos motyvuoti pažeidimas, Pirmosios instancijos teismas to paties sprendimo 188 ir 189 punktuose nusprendė, kad šiuo atveju pažeidimas, kurio tikslas – prekių rinkų ir geografinės rinkos padalijimas, yra akivaizdus konkurencijos teisės pažeidimas ir pagal savo pobūdį ypač sunkus. Todėl, jo nuomone, atsižvelgiant į gairėse pateiktą apibrėžimą pažeidimas ginčijamame sprendime buvo pagrįstai kvalifikuotas kaip „labai sunkus“.

69 Skundžiamo sprendimo 190 punkte Pirmosios instancijos teismas taip pat nurodė:

„Dėl konkretaus pažeidimo poveikio rinkai vertinimo jau buvo nustatyta, kad (ginčijamame sprendime) Komisija nesilaikė jai tenkančios pareigos motyvuoti <…>. <…> Tačiau šios bylos aplinkybėmis dėl tokios motyvavimo stokos negali būti panaikinta arba sumažinta paskirta bauda, nes pažeidimas pagrįstai kvalifikuotas kaip „labai sunkus“ ir Komisija pasirinko mažiausią gairėse už tokį pažeidimą numatytą pradinės baudos dydį (tiksliau tariant, didžiausią baudos dydį už „sunkų“ pažeidimą), tai yra 20mln. eurų. Iš tikrųjų Komisija teisingai pastebi, jog pasirinkto mažiausio baudos dydžio pakanka, kad šioje byloje būtų atsižvelgta į pažeidimo poveikio sumažėjimą per pažeidimo laikotarpį.“

b) Šalių argumentai

70 Apeliančių nuomone, atsisakęs panaikinti ginčijamą sprendimą, nors ir konstatavęs, jog nustatant konkretų pažeidimo poveikį rinkai pažeista pareiga motyvuoti, Pirmosios instancijos teismas pažeidė EB 253 straipsnį. Nusprendęs skundžiamo sprendimo 190 punkte, kad šios bylos aplinkybėmis dėl motyvavimo stokos negali būti panaikinta arba sumažinta paskirta bauda, nes pažeidimas pagrįstai kvalifikuotas kaip „labai sunkus“, Pirmosios instancijos teismas supainiojo minėto sprendimo teisėtumo klausimus su klausimais, susijusiais su teisinėmis formalios pareigos motyvuoti pažeidimą pasekmėmis.

71 Komisija ginčija apeliančių argumentus. Tačiau ji savo ruožtu mano, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidų skundžiamo sprendimo 109–112 punktuose. Pirma, jis pareikalavo Komisijos įrodyti, kad nebuvo konkretaus pažeidimo poveikio, kurį galima įvertinti, nors pats nenustatė, kad šį poveikį įvertinti galima. Antra, Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią antikonkurencinio susitarimo pakanka tam, kad būtų atmesta galimybė padaryti išvadą dėl poveikio rinkai nebuvimo. Todėl Komisija ragina Teisingumo Teismą pakeisti motyvus ir atmesti minėtuose 109–112 punktuose išdėstytas išvadas, susijusias su įrodinėjimu ir galimybe įvertinti pažeidimo poveikį rinkai.

c) Teisingumo Teismo vertinimas

i) Dėl Komisijos prašymo pakeisti motyvus

72 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, net jei Pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvais pažeidžiama Bendrijos teisė, tačiau šio sprendimo rezoliucinė dalis pasirodo

pagrįsta dėl kitų teisinių motyvų, apeliacinis skundas turi būti atmestas (žr., be kita ko, 1992 m. birželio 9 d. Sprendimo *Lestelle prieš Komisiją*, C-30/91 P, Rink. p. I-3755, 28 punktą bei 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, C-120/06 P ir C-121/06 P, Rink. p. I-6513, 187 punktą).

73 Net darant prielaidą, kad prašymas pakeisti motyvus yra priimtinas Komisijos nurodytomis sąlygomis, šiuo atveju šį prašymą reikėtų atmesti.

74 Kalbant pirmiausia apie galimą Komisijos pareigą nustatyti konkretų pažeidimo poveikį rinkai apskaičiuojant baudą, primintina, kad nors šis poveikis yra veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą, tai vis dėlto yra tik vienas iš kelių veiksnių, kaip antai pažeidimo pobūdis ir atitinkamos geografinės rinkos dydis. Be to, iš gairių 1 punkto A skirsnio pirmos pastraipos matyti, kad į šį poveikį reikia atsižvelgti, tik jeigu jis gali būti įvertintas (2009 m. liepos 9 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, C-511/06 P, Rink. p. I-5843, 125 punktas).

75 Dėl horizontalių kainų kartelių arba rinkų padalijimo kartelių gairėse numatyta, kad šiuos pažeidimus galima kvalifikuoti kaip labai sunkius remiantis tik pačiu pažeidimo pobūdžiu ir Komisija neprivalo įrodyti konkretaus pažeidimo poveikio rinkai. Šiais atvejais konkretus pažeidimo poveikis yra tik vienas iš veiksnių, kuris, jei jį galima įvertinti, gali leisti Komisijai nustatyti didesnę nei mažiausia numatyta 20 mln. eurų pradinę baudą.

76 Šioje byloje nagrinėjamu karteliu buvo siekiama pasidalyti rinkas, todėl jį galima kvalifikuoti kaip labai sunku pažeidimą, ir Komisija neprivalo įrodyti konkretaus šio pažeidimo poveikio rinkai.

77 Tačiau skundžiamo sprendimo 111 punkte Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad su baudos apskaičiavimu susijusioje ginčijamo sprendimo dalyje „Konkretus pažeidimo poveikis“ Komisija šiam klausimui nagrinėti skyrė tris punktus.

78 Šiomis sąlygomis Pirmosios instancijos teismas, skundžiamo sprendimo 109 punkte pažymėjęs, kad nagrinėjant šią bylą Komisija niekada netvirtino, jog konkretus pažeidimo poveikis negali būti įvertintas, galėjo, nepadaręs teisės klaidos, nuspręsti, pirma, kad, Komisijos nuomone, ginčijamame sprendime nurodytą poveikį galima įvertinti, ir, antra, kad ji siekė atsižvelgti į šį kriterijų apskaičiuodama baudos dydį.

79 Antra, kalbant apie įrodymus, kuriuos tokiu atveju turi pateikti Komisija tam, kad būtų nustatytas konkretus pažeidimo poveikis rinkai, reikia atmesti šios institucijos teiginį, kad šiuo atžvilgiu jai pakanka nurodyti kartelio sukūrimo faktą.

80 Tokia nuoroda, nepateikus kitų įrodymų, iš tikrųjų reikštų paprasčiausią prezumpciją, kad kartelio sukūrimas daro poveikį rinkai.

81 Tačiau nors konkretus pažeidimo poveikis nėra veiksnys, būtinas tam, kad antikonkurencinis susitarimas būtų kvalifikuotas kaip labai sunkus pažeidimas, papildomai atsižvelgusi į šį veiksnį Komisija gali nustatyti didesnę nei mažiausia gairėse numatyta 20 mln. eurų pradinę baudą be kitų apribojimų, išskyrus 10 % atitinkamos įmonės praėjusiais ūkiniais metais pasiektos bendros apyvartos ribą, kuri, kaip didžiausias bendros baudos dydis, nustatyta Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje.

82 Atsižvelgiant į tai, jeigu Komisija mano esant tikslinga apskaičiuojant baudą atsižvelgti į tokį neprivalomą kriterijų, kaip antai konkretus poveikis rinkai, ji negali apsiriboti rėmimusi paprasčiausia prezumpcija, o, kaip savo išvados 140 punkte pažymi generalinis advokatas, turi pateikti konkrečių, įtikinamų ir pakankamų įrodymų, leidžiančių įvertinti tikrąjį poveikį, kurį pažeidimas gali daryti konkurencijai minėtoje rinkoje.

83 Todėl Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 110 ir 111 punktuose iš esmės nusprendęs, kad, nepateikusi kitų paaiškinimų, Komisija negalėjo vien iš kartelio sukūrimo fakto daryti išvados, jog kartelis iš tikrųjų daro poveikį rinkai, ir grįsti savo sprendimą tik priežastiniu kartelio sukūrimo ir jo konkretaus poveikio rinkai ryšiu.

84 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisijos pateiktas prašymas pakeisti motyvus bet kuriuo atveju atmestinas.

ii) Dėl apeliančių argumentų

85 Apeliančių argumentams, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą atsisakęs panaikinti ginčijamą sprendimą po to, kai konstatavo, jog nustatant konkretų pažeidimo poveikį rinkai buvo pažeista pareiga motyvuoti, negali būti pritarta.

86 Dėl Komisijos sprendimų konkurencijos srityje kontrolės, kurią vykdo Bendrijos teismas, primintina, kad, be teisėtumo kontrolės, leidžiančios tik atmesti ieškinį dėl panaikinimo arba panaikinti ginčijamą aktą, įgyvendindamas jam pagal EB 229 straipsnį Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsniu suteiktą neribotą jurisdikciją, Pirmosios

instancijos teismas, siekdamas, pavyzdžiui, pakeisti baudos dydį, net nepanaikinęs ginčijamo akto gali jį peržiūrėti, atsižvelgdamas į visas faktines aplinkybes (minėto sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 692 punktas).

87 Vykdydamas teisėtumo kontrolę Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 112 punkte pirmiausia konstatavo motyvavimo stoką dėl vieno iš baudos apskaičiavimo kriterijų, kuriais Komisija remiasi nustatydama EB 81 straipsnio pažeidimo sunkumą, tai yra konkretaus pažeidimo poveikio rinkai kriterijaus. Atsižvelgiant į kriterijus, kuriais, kaip minėta šio sprendimo 54 punkte, gali remtis Komisija nustatydama konkurencijos taisyklių pažeidimo sunkumą bei apskaičiuodama baudos dydį, pasakytina, kad Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos nusprendęs, jog jo padarytas konstatavimas tik dėl vieno iš šių kriterijų automatiškai nelemia ginčijamo sprendimo ar jo dalies panaikinimo.

88 Be to, įgyvendindamas neribotą jurisdikciją Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 190 punkte atsižvelgė į savo nustatytą trūkumą ir išnagrinėjo, ar jis turėjo įtakos baudos dydžiui, ir atitinkamai, ar šį dydį reikia peržiūrėti. Šiame nagrinėjime Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ginčijamame sprendime nustatytos pradinės baudos keisti nereikia.

89 Taigi ir atlikdamas teisėtumo kontrolę, ir pasinaudodamas savo neribota jurisdikcija Pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino teisines pasekmes, kurios išplaukia iš to, kad nustatydama konkretų pažeidimo poveikį rinkai Komisija pažeidė savo pareigą motyvuoti.

90 Todėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo antra dalis atmestina.

91 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad visas trečiasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

D — *Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su gairių pažeidimu ir klaidingu pažeidimo sunkumo įvertinimu*

92 Šį apeliacinio skundo pagrindą taip pat sudaro dvi dalys, susijusios, pirma, su tuo, kad nebuvo atsižvelgta į klaidingai nustatytą konkretaus pažeidimo poveikį rinkai, ir, antra, su tuo, kad nebuvo atsižvelgta į tą lengvinančią aplinkybę, jog apeliantės savo noru nutraukė pažeidimą.

1. Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su tuo, kad nebuvo atsižvelgta į klaidingai nustatytą konkretaus pažeidimo poveikį rinkai

a) Skundžiamas sprendimas

93 Ši pagrindo dalis nukreipta prieš skundžiamo sprendimo 188–190 punktus, primintus šio sprendimo 68 ir 69 punktuose.

b) Šalių argumentai

94 Apeliantės nurodo, kad skundžiamo sprendimo 188–190 punktuose Pirmosios instancijos teismas padarė dvi teisės klaidas. Pirma, jis nusprendė, kad motyvavimo stoka dėl konkretaus pažeidimo poveikio teisiškai nėra svarbi, jei šį pažeidimą, atsižvelgiant į jo formą, galima laikyti „labai sunkiu“. Apeliančių teigimu, toks neatsižvelgimas į konkrečias pažeidimo aplinkybes prieštarauja ir gairėms, ir Teisingumo Teismo, ir Komisijos sprendimų praktikai. Antra, anot apeliančių, Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, kad gairėse už „labai sunkų“ pažeidimą numatyta pradinė bauda – tai minimalus dydis, kurio reikia laikytis. Toks požiūris prieštarauja Komisijos sprendimų praktikai ir pažeidžia proporcingumo principą.

95 Komisija iš dalies daro nuorodą į argumentus dėl konkretaus pažeidimo poveikio, pateiktus dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo. Ji priduria, kad gairėse numatyto baudos dydžio Pirmosios instancijos teismas nelaikė neperžengiama riba, o skundžiamo sprendimo 206–223 punktuose išnagrinėjo jo proporcingumą. Kalbant apie apeliančių argumentus dėl Komisijos sprendimų praktikos, pažymėtina, kad pastarųjų nurodyti pavyzdžiai yra arba nereikšmingi, arba nauji ir netikslūs.

c) Teisingumo Teismo vertinimas

96 Dėl pirmos apeliančių nurodytos teisės klaidos, susijusios su tuo, kad Pirmosios instancijos teismas tariamai abstrakčiai kvalifikavo pažeidimą neatsižvelgęs į tai, jog buvo klaidingai nustatytas jo konkretus poveikis, primintina, kad nustatant baudų dydžius reikia įvertinti pažeidimų trukmę ir visus veiksnius, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant pažeidimų sunkumą, pavyzdžiui, į kiekvienos įmonės elgesį, vaidmenį, kurį kiekviena jų atliko derinant veiksmus, pelną, kurį šios įmonės gavo iš šių veiksmų,

įmonių dydį ir atitinkamų prekių vertę, taip pat pavojų, kurį tokie pažeidimai kelia Europos bendrijos tikslams (žr. minėtų sprendimų *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 129 punktą bei *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 242 punktą). Iš to matyti, kad antikonkurencinių veiksmų pasekmės savaime nėra lemiamas kriterijus nustatant tinkamą baudos dydį. Su tam tikro elgesio ketinimais susiję aspektai gali turėti daugiau reikšmės nei veiksniai, susiję su minėtomis pasekmėmis, visų pirma tada, kai kalbama apie savo pobūdžiu sunkų pažeidimą, pavyzdžiui, kainų nustatymą ir rinkos padalijimą (žr. 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, C-194/99 P, Rink. p. I-10821, 118 punktą).

97 Dėl antros teisės klaidos, kad Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, jog gairėse už „labai sunkų“ pažeidimą numatyta pradinė bauda yra tas minimalus dydis, kurio reikia laikytis, primintina, kad skundžiamo sprendimo 190 punkte Pirmosios instancijos teismas tik išnagrinėjo, ar jo nustatytas konkretaus pažeidimo poveikio įvertinimo trūkumas turėjo įtakos apskaičiuojant baudos dydį. Nagrinėdamas jis, pirma, konstatavo, kad Komisija nepadidino pradinės baudos dėl poveikio rinkai. Vykdydamas savo neribotą jurisdikciją jis, antra, nusprendė, kad ginčijamame sprendime nustatytą pradinės baudos dydį galima pateisinti tuo, jog pažeidimas buvo kvalifikuotas kaip „labai sunkus“. Tai, kad Pirmosios instancijos teismas nusprendė neperžiūrėti Komisijos nustatytos pradinės baudos, nereiškia, jog jis laiko 20 mln. eurų baudą mažiausia riba, kurios negalima peržengti.

98 Dėl apeliančių argumento, susijusio su Komisijos sprendimų praktika, pakanka priminti, kad ji nėra teisinis pagrindas skiriant baudas konkurencijos srityje, nes šioje srityje Komisija turi didelę diskreciją ir nesaistoma vertinimų, kuriuos pateikė anksčiau (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 209–213 punktus bei *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* 82 punktą).

99 Todėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis atmestina.

2. Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su neatsižvelgimu į tą lengvinančią aplinkybę, kad apeliantės savo noru nutraukė pažeidimą

a) Skundžiamas sprendimas

100 Skundžiamo sprendimo 211 punkte Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad apskaičiuojant baudą už konkurencijos taisyklių pažeidimą lengvinančių aplinkybių klausimas nagrinėjamas, tik jei atitinkamos įmonės nutraukia antikonkurencinius veiksmus įsikišus Komisijai.

101 Kadangi skundžiamo sprendimo 212 punkte konstatuota, kad iš ginčijamo sprendimo matyti, jog neteisėtas susitarimas buvo nutrauktas ne dėl Komisijos įsikišimo ir ne dėl apeliančių sprendimo nutraukti pažeidimą, o dėl ekonominės strategijos pagrindu priimto sprendimo, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad į pirmalaikį susitarimo nutraukimą buvo atsižvelgta vertinant pažeidimo trukmę ir todėl tai negali būti laikoma lengvinančia aplinkybe.

b) Šalių argumentai

102 Apeliančių nuomone, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 211–213 punktuose padarė teisės klaidą, nes jo analizėje neatsižvelgiama į tai, kad pažeidimas buvo nutrauktas savanoriškai. Neteisėtų veiksmų nutraukimas savo iniciatyva turėtų būti laikomas lengvinančia aplinkybe, į kurią neatsižvelgta vertinant pažeidimo trukmę.

103 Komisija teigia, kad Pirmosios instancijos teismo analizė atitinka nusistovėjusią teismo praktiką šioje srityje, dėl kurios negalima kelti jokių klausimų.

c) Teisingumo Teismo vertinimas

104 Gairių 3 punkto trečioje įtraukoje numatytas pažeidimo nutraukimas Komisijai įsikišus, visų pirma jai atlikus patikrinimus, laikomas lengvinančia aplinkybe, dėl kurios gali būti sumažinta pagrindinė bauda.

105 Minėto sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 158 punkte Pirmosios instancijos teismas patvirtino Komisijos vertinimą, pagal kurį į gairių 3 punkto trečioje įtraukoje numatytą lengvinančią aplinkybę negalima atsižvelgti, kai pažeidimas buvo nutrauktas iki Komisijai įsikišus arba kai nagrinėjamos įmonės iki tos dienos jau buvo priėmusios tvirtą sprendimą jį nutraukti.

106 Todėl Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos, patvirtinęs Komisijos atsisakymą ginčijamame sprendime pritaikyti apeliantėms lengvinančias aplinkybes dėl to, kad jos priėmė sprendimą nutraukti neteisėtus susitarimus, nes šis sprendimas, kaip pastebi pačios apeliantės, buvo priimtas iki Komisijos įsikišimo ir nuo jo nepriklausė.

107 Taigi reikia atmesti ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį ir atitinkamai visą ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą.

E — *Dėl penktojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su proporcingumo principo pažeidimu nustatant baudos dydį*

1. Skundžiamas sprendimas

108 Skundžiamo sprendimo 228–232 punktuose Pirmosios instancijos teismas iš eilės išnagrinėjo ginčijamame sprendime skirtos baudos proporcingumą, atsižvelgdamas į susijusių rinkų apimtis, apeliančių dydį ir ekonominį pajėgumą, jų finansinę padėtį ir pavojų, kad byloje „Užtrauktukai“ joms bus skirta bauda. Skundžiamo sprendimo 233 punkte jis nusprendė, kad argumentas dėl proporcingumo principo pažeidimo atmestinas visas.

2. Šalių argumentai

109 Apeliantės teigia, kad vertindamas pažeidimo sunkumą ir nustatydamas baudos dydį Pirmosios instancijos teismas pažeidė proporcingumo principą dėl dviejų priežasčių. Pirma, Pirmosios instancijos teismas formaliai pritaikė gaires neatsižvelgęs į konkrečias pažeidimo aplinkybes. Antra, jis patikrino baudos proporcingumą tik atskirų kriterijų atžvilgiu ir neatsižvelgė bendrai į šios bylos aplinkybes.

110 Komisija teigia, kad šis pagrindas nepriimtinas, nes jame Teisingumo Teismas raginamas peržiūrėti baudos dydį. Be to, ji pabrėžia, kad Pirmosios instancijos teismas išsamiai išnagrinėjo baudos proporcingumą ir kad apeliančių argumentai nepagrįsti.

3. Teisingumo Teismo vertinimas

111 Dėl pirmojo apeliančių argumento pasakytina, kad jame iš esmės pakartojami ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antroje dalyje išdėstyti samprotavimai ir todėl jį reikia atmesti dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių atmesta minėta ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo dalis.

112 Antruoju apeliančių argumentu Teisingumo Teismas iš esmės raginamas peržiūrėti Pirmosios instancijos teismo nustatytą baudos dydį. Tačiau pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismas, priimdamas sprendimą apeliaciniame procese, dėl teisingumo priežasčių negali pakeisti Pirmosios instancijos teismo, kuris, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją, priima sprendimą dėl įmonei už Bendrijos teisės pažeidimą paskirtos baudos dydžio, vertinimo savuoju (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 614 punktą ir *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 245 punktą).

113 Todėl penktasis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas kaip nepriimtinas.

114 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad visas apeliacinis skundas turi būti atmestas.

VI — Dėl bylinėjimosi išlaidų

115 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma

padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija prašė iš apeliančių priteisti bylinėjimosi išlaidas, o pastarosios pralaimėjo bylą, jos turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. ***William Prym GmbH & Co. KG*** **ir** ***Prym Consumer GmbH & Co. KG*** **padengia bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.